

Előfizetési feltételek:

Orosháza házhozvára és vidékre postán:
Egész évre . . . 4 frt
Fél évre . . . 2 „
Negyed évre 1 „

OROSHÁZA

Hirdetési díjak:

Hirdetések a legutóbbban számítottak.
A „Nyitány”-ben a három hasábos petítor díja 15 kr
Hivatalos hirdetések, a hivatalos lap árszabályának feléért közöltetnek.
Hirdetéseket felvételnek a kiadóhivatalban és Bille ur üzletében.

Hetilap a megyei, községi, ipar és társadalmi élet köréből.

Szerkesztőség Orosházán:
Pósta-utca Erneszt ház, hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők.

Megjelenik hetenként vasárnap.
Egyes szám ára 10 kr.

Kiadóhivatal:
Böhm és Patzauer könyvnyomdája, hova az előfizetési pénzek küldendők.

Előfizetési felhívás!

OROSHÁZA

czimü társadalmi és közgazdasági heti lap 1877. évi ápril-decemberig terjedő évfolyamára.

Megjelenik minden vasárnap; előfizetési díja helyben házhoz hordva, vidékre postán küldve:

háromnegyed évre . . . 3 frt
fél évre . . . 2 „
negyed évre . . . 1 „

Az előfizetési pénzeket kérjük a kiadóhivatalhoz czimezve, (legcélszerűbben 5 kros postautalvánnyal) küldeni.

Böhm és Patzauer,
az „Orosháza” kiadó.

A 100 frton felüli adóbefizetés.

Hogy a 100 frt és felül adózóknak a törvény mennyi terhet, költség és kellemtelenséget okoz, mennyi felesleges munkával terheli az e téren működő közegeket, sok oldalról ki lévén már tüntetve, azok ismétlésétől tartó: kódnak, de miután ez irányban eddig sem értehetett el illető helyen orvoslás, szükségesnek látjuk különösen vidékünk nagy számu adózóinak érdekében e kérdéssel újabban is foglalkozni, különösen jelezzük Orosháza község e tekintetbeni törekvését annál inkább, mert abban a nélkül, hogy a törvény rendeletével elmentés változás történék, ut és mód jelezteik annak az adózók kevesebb terhével járó végrehajtásához.

Orosháza község e tekintetben járási szolgabirája útján következő kérvényt terjesztett a megyei közigazgatási bizottsághoz:

Az 1876. évi XV. t. cz. 42 §. azon rendelete, mely szerint a 100 frt erejéig vagy azontul adózók esedékes adójukat közvetlen az illető kir. adóhivatalnál kötelezettek lefizetni akár személyes beutazás, akár postai közlekedés útján a felekre nézve a lerovások teljesítését felettébb megnehezítvén, számos kérelmek intézettek alólirt előjárásához arra nézve, hogy a kérdéses adók a községi adópénztárnok által szedessenek be s számloltassanak át a többi adók szállítása alkalmával a kir. adóhivatalnál. Minthogy ily közvetítő eljárástól felsőbb rendelet által szigoruan eltiltattunk s így hatósági engedély nélkül az említett kérelmek teljesítésébe nem bocsájtkozhatunk, — tisztelettel kérjük tek. szolgabíró urat, méltóztassék a nagytek. közigazgatási bizottság engedélyét arra nézve kieszközölni, hogy a 100 frtfg vagy azon felül adózók ebbeli tartozásaik lerovását a községnél teljesíthessék, ezen lerovások a községi adópénztárnok által a könyvecskében érvényesen nyugtattassanak s külön beszédési napló mellett általa beszálítva az együttes összegbeni átvétel esetenként ezen naplóra vezetett elismeréssel, az illető kir. adóhivatal által igazoltassék. Kötelezve a községi adópénztárnok ezen napló másodlatát

egyéni elkönyvelésekre s egyszersmind ellen nyugtául minden szállításkor a kir. adóhivatalnak átnyújtani.

Orosházán jan. 6-án, 1877

Orosháza k. előjárói Szalay József m. k. bíró Rapcsák József m. k. jegyző.

A község ezen kérelmével következő határozattal utasított el:

„Békésmegyei kir. adófelügyelő előterjeszti az orosházi szolgabírónak f. évi 65. számú jelentését, melyben a közíg. bizottsághoz azon kérelemmel járul, hogy rendelje el, miszerint a 100 frton felüli adózók tartozásaikat közvetlenül a községi pénztárnál fizessék, — nemkülönben, hogy a kir. adóhivatalok a szolgabírákat a 100 frton felüli adózók által eszközölt fizetésekről ne csak szombatonként, hanem esetről-esetre értesítsék.

Határozat: Az 1876. évi XV. t. cz. 42 §-a határozottan kimondván azt, hogy a kis és nagyközségekbeni oly adózók, kiknek évi adótartozásuk a 100 frton eléri, vagy azt meghaladja, adójukat közvetlenül a kir. adóhivataloknál kötelesek leróni, — ezen a törvény világos rendelkezését megváltoztatni a közíg. bizottság hatáskörében nem áll. A 100 frton felül adózók által teljesített fizetéseknak a szolgabírákkal való közlése iránt a kellő intézkedések a kir. adófelügyelő által már megtétettek, ennélfogva az orosházi szolgabíró kérelmével elutasítottatik.

Ezen határozatról az illető szolgabíró és a kir. adófelügyelő értesítették.

Békésmegyei közíg. bizottsága.

Gyulán, 1877. február 5-én.

Bellicsey István, főispán.

Miután a 100 frton felül adózók érdekében előadott kérelem a megyei közigazgatási bizottság által nem teljesíthetett, a község oda szándékozik kérelmezni, hogy az általa javallott beszédési és beszállítási módozat gyakorlatba vehetését a közigazgatási bizottság részéről intézendő felirattal a magas miniszteriumnál méltóztassék saját kebeléből kérelmezni.

És más ut céljának elérésére nem is mutatkozik, megfogja-e a közigazgatási birótság ezt tenni, vagy egyszerűen hivatkozolag előbbi határozatára a kérelmet visszautasítandja, előre tudni természetesen nem lehet, — de a kérdést ily egyszerűen eljethetőnek nem látjuk, — igaz, a közigazgatási bizottság a törvényt nem módosíthatja, annak szigorából kedvezménykép engedményeket nem adhat, sőt a miniszterium sem teheti ezt meg, — a jelen kérdésnél azonban mindezekről nincsen is szó.

Honnan és hogyan keletkezett ezen kérdés?

Orosháza község adószedője számosabb 100 frton felül adózók által felkérve, hogy adóbeszállítás alkalmával az ő könyvecskéiket is bevívén fizesse le az ő adójukat is, — ezt megtette, de jövőre ettől felsőbbileg szigoruan eltiltatott — És most, ha beleegyezik abba Orosháza községe, hogy közadószedője a 100 frton felüli adózóknak azon megbízatását elvállalassa, hogy az ő adójukat is beszállíthassa, kérjük, hol van itt törvényellenesség? ha két-három nagy birtokosnak jogában áll egy megbízott által beküldeni adóját, mert nem

teljesíthetné ezt az orosházi adózók megbízásából éppen a községi adószedő?

A községi javaslatban foglalt módozat nem ellenkezik a törvénnyel — nem arról van a szó, hogy ezen adót a község szedje, — hanem a község beleegyezik, hogy saját adószedője megbízott közvetítő lehessen a törvény kívánalmainak végrehajtásában, a törvény rendeletének az adózók kevesebb terheltezésével járó teljesítésében.

Biztonsági ellenvetésnek sincsen helye, — hisz ezelőtt is csak a községi adószedő szállította be a nagyobb adót fizetők pénzeit is, s midőn ezt most ugyan ezen közég teljesíti, az különben is a megbízók, de sem a község, sem az állam felelősségére nem történik, — az államnak mindegy bár ki viszi be az adót, — érdeke az, hogy befizetve legyen.

Mi reméljük, hogy a közigazgatási bizottság a megyei adófizetők ezen érdekét beható figyelem tárgyává teendő.

Jegyzőkönyv

Orosháza község képviselő testületének 1877. évi márczius 29 én tartott rendkívüli közgyűléséről.

Jelenvoltak: Baranyai József bíró, elnök, Tóth Pál albiró, Sárközi András, Dénes János, Plenter István, Miszlai István, Gabnai Mihály, Tóth György, Csmela János, Bokor Mihály esküdtek. Mikolay István, Singer Henrik, Lichtmann Dávid, Varga György, Horváth Pál, Benkő József, Kertai János, Darók József, Kocsondi Mihály, Bulla Mihály, Szemenyei Mihály, Szendi-Horváth Mihály, Kovács János, Gombkötő József, Németh Mihály, Ravasz Ferencz, Takács Mihály, Foltiny Ignác, Vári-Kovács János, Jeszenszky Miklós, Rapcsák József jegyzők. 31.

^{7/877.} kp. Olvastattak a folyó évi január 16 és márczius 18-án tartott közgyűlések jegyzőkönyveit, s helyeslő tudomásul vették.

^{8/877.} kp. ^{178/877.} i-ki. Olvastattott Schweighoffer Lambert községi regale bérlő folyamodása, mely szerint e vállalatában szenvedett veszteségei tekintetéből 1500 frt bérlengedést kér.

A képviselő-testület ezen kérelmet teljesíteni hajlandó nem lévén, határozatilag kijelenti, miszerint a község és folyamodó között fennálló szerződést változatlanul fenntartja.

^{9/877.} kp. ^{728/877.} ik. Ór. Horváth Pál folyamodására, mely szerint szülő-váltás czim alatt befizetett többletét vissza utalványoztatni kéri, megbízott az előjáróság, miszerint kérelmezőt jogos követelésére nézve a szülő-váltás kölcsönzési pénztárból elégítse ki.

^{10/877.} kp. ^{749/877.} ki Horváth József és társai folyamodása, mely szerint az orosházi 1710 sz. tjkönyvben felvett 1056. hr. sz. a 336 □ öl kiterjedésű malomteleknek a váltásági kötelezettség átruházásával két részletben mások birtokába bocsájtathatását, s ezen telken két lakház építhetőségét engedélyeztetni kéri, méltányosnak találván.

Megbízott az előjáróság, miszerint a község váltásági követelésére nézve az új tulajdonosoktól szabályszerű kötelezvényt követeljen, s amennyiben a telek darabolás 150 □ öl térségen alól nem szándékoltnak, a részletezés kérdésében annak idején a tulajdonosok érdekeit községi ajánlattal s befolyással támogassa, mindazáltal szem előtt tartva azon tűz rendőri tekintetvet, hogy az ott létrehozandó épületek eséréppel vagy zsindeppel, mint kevésbé tűzveszélyes anyaggal fedessenek.

^{11/877.} kp. Az előjáróság a múlt évi községi számadások megvizsgálására kérvén fel a képviselőiséget.

A számadás vizsgálat teljesítésére felkiáltás útján e közgyűlésből Szemenyei Mihály, Bulla Mi-

hály, Szendi-Horváth Mihály, Németh István és Németh Mihály képviselői tagok küldettek ki, — eljárásuk eredményéről jelentésük annak idején bevértatván.

^{12/357.} kp. Javaslathoz hozza az előjáróság, hogy miután még ez ideig a község tűz és betörés mentes pénztári szekrényvel nem bír, s a több felől hirtelt betörések a községnek biztonsága iránti gondoskodását komolyan indokolják, ennél fogva úgy az állam-kincstári, mint községi pénzkészletek s a jelentékeny értéket képviselő okmányok biztos elhelyezése végett a község részére egy megfelelő nagyságú Wertheim-féle pénztári szekrény szereztessek.

Ezen javaslat több oldalról nyilvánult ellenvetésekkel találkozván, végre névszerűtől szavazás útján 16 szavazattal 12 ellenében elhatározatott, miszerint egy megfelelő nagyságú Wertheim féle pénztári szekrény a község részére beszereztessek, melynek ára fejében mint egy 600 frtoknak kiadására az előjáróság felhatalmaztatik. — A javaslat mellett szavaztak: Baranyai József bíró, Tóth Pál albíró, Sárközi András, Dénes János, Gabnai Mihály, Csmela János, Rapcsák József, Mikolay István, Singer Henrik, Lichtmann Dávid, Benkő József, Darok József, Bulla Mihály, Bokor Mihály, Foltiny Ignác, Jeszenszki Miklós. — A javaslat ellen szavaztak: Varga György, Horvát Pál, Kertai János, Szemenyei Mihály, Szendi-Horváth Mihály, Kovács János, Gombkötő József, Németh Mihály, Ravasz Ferencz, Takács Mihály, Vári-Kovács János, Kocsondi Mihály: Szavazás alatt távol voltak: Plen-ter István, Mislai István, Tóth György.

^{13/377.} kp. ^{988/377.} ik. Olvasatott Szarvas városa tanácsának f. hó 22. ról ^{733/377.} sz. a. Orosháza községéhez intézett átirata, melyben a Mezőtúr-kegyességi vonalon, Szarvas, Orosházát, s T. Komlóst érintőleg tervezett vasútnak létrehozásához a község anyagi hozzájárulását s erkölcsi közreműködését kéri. Amennyiben a tervezett vasútnak létesítése az érintett vidék közlekedési érdekeire nézve félre ismeretlen előnyököt helyez kilátásba, s a vállalat üdvös voltát képviselő testület kézséggel beisméri; elvileg a legelőlegben partolja azt; de a községnek legújabbban a kis-kisebb haszonvélteli jogok megváltásából származott jelentékeny terhes áldozatokat igénylő bármely irányú vállalkozásai lehetőségét huzamosabb időre akadályozván, a kérdésben forgó vasút létrehozásához anyagi áldozattal nem járulhat. — Mindeffolya megbízatik az előjáróság, miszerint Szarvas városa tisztelt tanácsát arról jegyzőkönyvi kivonattal értesítse.

^{14/377.} kp. ^{861/359/377.} ik. Jelentetik az előjáróság által, miszerint a 100 frton felüli adózók befizetéseinek a községi adó-szedő közvetítése útján leendő beszállíthatása, továbbá a regalek s kapcsolatos fekvőségek megvétele után pótlólag kiszabott 3739 frt 75 kr kincstári illeték leszállítása iránti községi kérelemnek figyelembe nem vétettek.

Tudomásul vétetven, megbízatik az előjáróság miszerint a 100 frton felüli adózók ezen érdekében, a megyei közigazgatási bizottságnak a magas kormányhoz intézendő felirata eránt kerelmezzen, az érintett kincstári-illetéket pedig a múlt évi december 30-án hozott határozat értelmében fizesse ki.

^{15/377.} kp. Eme jegyzőkönyv hitelesítésével az címökön kívül: Varga György, Singer Henrik, Benkő József, képviselői tagok bizáltak meg. Kelt mint fent.

Baranyai József bíró, Varga György, Benkő József, Rapcsák József jegyző.

Ezen közgyűlés folyamára s határozatainak érdemére vonatkozó észrevételeinket a jövő számban adandjuk.

Iparunk és iparosaink.

II.

Ha mélyebb bepillantást engedünk magunknak az iparosok életébe, azonnal szembeötlő lesz, hogy míg a szegényebb sorsu iparos-osztály igen keveset törődik az ipar emelésével s megalégszik azzal, ha mindennapi szükségleteit fedezheti s ha a bevétel fölőlegét „élvezheti,” illetve: elvesztheti, addig a módosabb, gazdagabb iparos-osztályban ismét olyanokra akadhatunk, kik miután tevékeny, ezélszerűen beosztott munkálkodás után némi vagyonnra tettek szert, azontúl csak hanyagul folytatják mesterségeiket, elbizottakká válnak, s még kevesebbet tesznek az ipar emelése érdekében, vagy ha mutatnak is némi érdeklődést e tekintetben, vagy esetleg a községi és állami ügyekben, ezt is csak unalomból sőt lúszágból teszik, hogy ezáltal legalább „szereplő egyéniségeknek” tekintessenek. Más téren szeretnek mozogni, mint azon, melyen egyedül hivatottak, s melyen sokkal nagyobb érdemeket szerezhetnének önmaguknak, s sokkal hasznosabb szolgálatakat tehetnének a hazai ipar fejlesztésének. Oly téren szeretnek mozogni, melyhez sem közük, sem tanulmányuk nincs. Hogy ez így van, hogy az elbizakodás, gőg, hiúság mire juttatja némely iparosainkat, tapasztalhatjuk a mindennapi életben, hol nem egy iparos lelte végbukását a fentebbi okok miatt, láthatjuk korunk iroinak hálás anyagot

nyújtó darabja ban. (Szigligeti „Kényes Bertók,” „Stricke,” Tóth K. az „Ordög párnaja,” Daudet A. „Ifj. Fromont és id. Risler” s ib.)

Ha vagyonszemből iparosaink egy része ilyen, mit szóljunk a közönséges, szegényebb sorsu iparos-osztály azon részéről, mely a szenvedélyek rabja s a mértéktelen szesz-italok ivásának áldozata.

Lehetséges-e hogy hazai iparunk ily viszonyok között versenyképes legyen a külföldivel?

Hogy ez egyrészt a magyar iparra nézve káros, másrészt a magyar közgazdaságra veszélyes, az világos. Káros az iparra, mert ez által elveszti a magyar ipar a vállalkozási képességet, veszélyes közgazdaságunkra nézve, mert éppen a vállalkozási nyereség van a közgazdaságban hivatva arra, hogy a tőkeképződést, s azzal az oecomialis fejlődést előmozdítsa.

Egyébiránt bármily szempontokból tekintjük is a kis-ipar hanyatlásának okait s következményeit, elvitázhatlan, hogy ezen tengődés, mely az ipar terén itt-ott észlelhető, még más befolyások hatalma alatt is áll.

Első sorban fölemlítendők azon panaszok, melyeket a kis-iparosok közül némelyek a gyári munkák elszaporodása s az ezt közvetítő üzletek ellen emelnek, melyek olcsóbb készítményekkel szolgálnak ugyan a vevőknek, de csak látszólag jobbakkal, valóban pedig silányabbakkal, mint az egyes iparosok által előállított munkák.

Figyelemre méltók ismét azon panaszok is, melyek az újabb ipartörvények árnyoldalai, nevezetesen az iparszabadsággal való visszaélések ellen emeltek.

Az ipartörvényeket azonban e két körülmény nem gyengítheti akkor, ha a versenyt a zugzletekkel s az olyan „mondva csinált” iparosokkal kiállják, vagy erőlyesen lépnek fel a bajok orvoslása érdekében. Ha azonban eleüggednek, visszavonulnak, akkor természetesen, hogy az ellenfél lesz a győztes, a kis iparosok elnyomatnak s a kis ipar pangni fog.

Feltűnő végre azon szűk korlátok közé szorított kör, melyet az iparos-világ a társas életben elfoglal, s mely őket a szabaddabb mozgásban gátolja s a műveltebbekkel érintkezéstől visszatartja. E baj kuforrását az elhanyagolt, korán félbeszakított iskolai tanulmányokban, modoruk félszégességében, másrészt azon gyakran emlegetett s kárhözvontatott lenézésben is kell keresnünk, melyet némelyek az iparos személye iránt viselteknek. Tény, hogy míg az iparosok általános műveltsége magasabb színvonalon nem lesz az eddigienél, addig mindig csak mostani állapotukban maradnak meg.

Az iparosok oktatása, melyek a szunidökben munka után történnek, segíteni látszik ugyan e bajon, azonban gyökeres reformját az iparos-osztály műveltségének az újabb időkben annyira fölkarolt polgári tanodák adják meg, melyek honunkban mindinkább örvendetes szaporodnak, s melyek par excellence arra vannak hivatva, hogy derek, köpzett embereket lássunk a jövő iparosáiban. **Spectator.**

Baró Eötvös József pusztja-szent-tornyai magányán.

Felolvasatott a békeösszegei régészeti és köznevelődési egyesület 1877. márczius 18-án tartott vándorgyűlésén. (Folytatás és vége.)

Igy látva a bárót e gyermekek körében, vagy ez életből merített vonást csak olvasva is róla, önkénytelenül a mély érzelmű svéd költőnek, Franzénnek ama szép sora jut az embernek eszébe, melyben a felnött ember szíve nemességének jellemzésére azt hozza fel:

„Sjelf barn igen, med barnen.”

(„A gyermekek közt újra gyermek.”)

S valahány ünnepi alkalom jött, melyeken a részvét s szeretet ajándékokban nyilatkozhatott: a báró — ezer meg ezer hivatalos gondja s teendője daczára — sohasem feledkezett meg e kedvelt gyermekekről, s alig van tisztjéhez írt levele, melyben azok számára is, külön köszöntést ne küldött volna.

Szívének ezen jósága s kivált a bajon segíteni való készsége kiterjedt a pusztai birtok cselédségére is, minek a sok között tanúsága gyanant szolgálhat az is, hogy egyik bérésének súlyosan megbetegült gyermekét, saját költségén gyógyította ki Pesten s adta vissza az életnek.

Szentornyai időzése alkalmával az esti órákat szüntén gazdatisztjének családi körében tölté, vagy — midőn a család kisebb tagjai már pihenni készültek — ő is visszavonult saját lakosztályába s tisztjét még néhány óranegyednyi beszélgetésre kérte föl. E negyedek azonban rendszeren egész órákka nyultak ki s ilyenkor szokott elevenségével vagy ő maga beszél (miközben — mellesleg legyen mondva — annak a kihez szavait intézte — szokása szerint egészen közelébe állt s úgy szólva kabátjánál fogva ragadta meg figyelmét.) vagy kérdezősködött s a vidéken nyilvánuló hangulat, vélemények, politikai s társadalmi nézetek felől tudakozódott, s hallgatá a feleleteket nagy figyelemmel.

Azon ritka kevesek közé, a kik a bárót

szentornyai magányában néha meglátogatták, tartozott a gazdatiszt bátyja, Torkos Károly orosházi evang. egyik lelkész, kit a báró többször maga kérétt magához s kit viszont gyakrabban látogatásával is szerencsételtetett s kívül kiválólag protestáns egyházi ügyekről társalgott s kért számos kérdésben fölvilágosítást. Az ilyeneket mindig nagy érdeklőséggel haligatta s köszönettel fogadá, mit aztan sohasem mulasztott el szavakban is nyilvánítani.

Egy ily fesztelen, bizalmas beszélgetés alkalmával hozta fel a többi között azt is, mily ki-magyarázhatatlan néha az emberek gondolkodás módja, „A néptanítók lapját annyira óvatosan akarom szerkeszteni — mondá — hogy egyik vagy másik vallásfelekezet ellen még csak távolról se foglaljon magában semmit a mi sérelmes: mielőtt egy-egy számot sajtó alá bocsátanánk, átnézik azt kathólikus bírálók, átnézik protestánsok s végre át-nézem magam. És mégis! Az utóbbi számok egyikéről, egy és ugyanazon számmal arról értesültem, hogy egy protestáns vidéken olvasását tiltották, mert a lap nagyon kathólikus, — egy kathólikus vidéken pedig ugyanazon számot azért tiltották le, mert — úgy találtak — hogy az egészen protestáns szellemben van szerkesztve. Itt aztán nehéz a mindeneket kielégítő közép-utat eltalálni.”

A népnevelés ügyét pusztáján is fölkarolá; az iskolának létesítésében azonban, mint oly sok másban, fájdalom! a halál akasztotta meg.

Gazdasága körében, egy időben az volt egyik kedvencz eszméje, hogy a pusztaszentornyai birtokon meghonosítsa a selyemtenyészést. Az ilyen, — mindenestre szép, de gyakran a legjobb akarat mellett is kivihetetlen, idealisztikus terveket megtámadni, a gyengédség tiltá véle szemben, mert a rögtönös ellentmondás úgy látszék fájt neki s bántá. De csak némileg győzte legyen is meg a valóság, hogy terveit nem oly könnyen kivihetők mint egyelőre maga gondolá: azonnal hajlott és makacsúl semmíhez sem ragaszkodott. Így esett a dolog a selyemtenyészéssel is. A helyi viszonyokat sokkal jobban ismerő tisztje belátta, hogy a szentornyai föld az eperfa-tenyészésre nem alkalmas. Ezen megjegyzését gyengéd-sen s tiszteletteljesen meg is tette, mindazáltal a birtokból, a báró parancsára mintegy harmint-hold terület kiszakasztatott, a legszebb guincunxban be lön ültetve gondosan eperfákkal, melyek aztan megeredtek ugyan, de a nem nekik való talajban csak senyvedeztek s világossá lön, hogy ezekről galyakat szedni, ezeket leveleiktől megfosztani, egy lett volna az egész fának elpusztításával. A báró saját szemével tapasztalá azt s most már ő maga volt az, ki, legalább itt, a selyemtenyészés gondolatáival legelőször felhagyott.

Legyen szabad ez apró vonásokat még egyel toldani meg, s egyszerűs mind az egész közleményt befejezni. Baró Eötvös József, egy izben címet és rangot is adományozott e helyen saiat szabadjából. Egy régi, hű cseléd volt szolgálataiban, s talán még ma is él a szentornyai birtokon, — az öreg Sebestyén Ferencz. Izmos, vállas, erőteljes férfiú s urának hű szolgálója. Egykor, a báró itt időzése alkalmával, benyit az öreg a felügyelő gazdatisztthez s jelenti, hogy ő a báró úr ő méltóságával szeretne szólni. „Miért?” — kérdi a tiszt. „Azt csak magának a báró urnak mondhatom meg” — hangzik az öreg válasza. Ez fontos ügy lehet, ki tudja miről akar szólni, — nincs mit tenni, be kell a bárónak jelenteni. A báró kész volt rögtön elfogadni. Sejtette hogy az öreg valami fizetés javitást akar kieszközölni. Hát mi baj, öreg! — kérde a báró szívélyesen — talán a bére ellen van valami kifogása? „Nincsen nekem, méltóságos uram — viszonzá kérdezett — mindenem kijár, a mi csak kell, — más az én kéréssem? „És az mi?” „Régen szolgálom már méltóságát, akarom szolgálni még tovább is; hanem hogy a becsület is meglegyen, csak a mondó vagyok méltóságos báró úr, talán megérdemleném már az „öregbéres” tituláját.” A báró a legjobb kedvűn mosolygott. Ime a cím-körság még itt is! „Szívesen megteszem mondá aztán komolyan, — mátol fogva tehát az egész pusztán mindenki öregbéresnek tisztelje!” s, hogy a titulushoz vitulus is járuljon: az eredeti folyamodót tíz forinttal is megajándékozta. A nemes báró sok embert juttathatott hivatalhoz, de kegyessége büszkébbé senkit sem tett mint az öreg Sebestyén Ferenczet.

Ennyiből állott mindössze is az a néhány vonás, melynek szíves meghallgatására, e diszes kör becses figyelméért eszedeztem, s most a türelemért, hálával mondok köszönetet. Itt e helyen, hol talán mind e vonások eddig is ismeretesek valának, meglehet hogy fölőleges volt ezek ismételése. De ha évkönyvünkben helyet foglalhatnak s a nyilvánosság elé jutva, olyan kezekbe s olyanok szemei elé is kerülnek, kik a pusztaszentornyai magányt nem ismerik: nem lesz elbizakodottság azt képzelnem, jól fog esni sokaknak ha ezekből is azt látják, hogy aki a nyilvános életben köztisztvisletünk tárgya volt, a legelvonultabb pusztai magányban is ugyan az a jó, ugyanaz a nemes maradt, a kinek mindig ismer-tük. Legyen e néhány vonás, egy pár igénytelen levélke, hozzá fűzve azon koszorúhoz, mellyel a köztisztvislet a jelesnek emlékét földiszíté.

Husvét alatt.

Oroszáza, április 3-án, 1877.

A feltámadás s megváltás nagy napjai a keresztény vallás tanait a közönség által lelket emelő mérvben ünnepeltettek meg nálunk is — templomaink alig fogadhatták be a vidékekről is beözönlött hívők áhítatos nagy számát, s igen sokan nélkülözni kénytelenítették jóhiszónokaink vallás és erkölcs-tanulmányos elmélkedéseit, oktatásait.

Az élet mulandósága és változatoságának sajátos jelenségeit jegyezhetjük fel e napról, hogy alig végezve Isten házában a mindenhatóhoz emelt áhítatos imáinkat — a kegyelet bánaos szertartáshoz hívott, a virágzó férfikorában elhunyt, s tiszteletben állott Schröder István uradalmi számvevő temetéséhez. — Számlálatlan sokaság adta meg az utolsó végtiszteltet, melynek díszét emelte a tűzoltó testület ünnepies jelenléte, értékesítette pedig a koporsóra tett szép koszorú szalagjain olvasható azon mondat: „kegyelet jeleül — tisztársai.”

És itt megállapodnánk, ha a mindennapi élet változatoságaira fentebb nem hivatkoztunk s nem akartuk volna jelezni „milyen az élet” s ismét ott kezdjük, hogy alig végezve a bánaos szertartást, újból gyülekezni látjuk a kiveendő kivételével — közönségünket, hogy három helyen tartott tánczvizgalmot örömeiben felejtse az élet mulandóságait és változatoságait.

Ezek közül a „társalgó-egylet” vizsgálma érdemel említést, mely a nagyvendéglő magas helyiségeit az élet viszonyaitól nem sokat törődő szép, fiatal, élénk s mulatni vágyó szép közönséggel töltötte meg, s melynek díszes lefolyása nem csak a mulatókat elégitette ki, de a kitűzött jótékony irányu czéljának is szép jövedelmet eredményezett.

De Husvét napjának még nincsen vége. Az alatt még száz és százán az öröm óráit élvezik — ezerek a nagy nap ünnepét családi körben töltik, sokan bánaosan siratják veszteségüket, mindnyája felett veszély mutatkozik, éji 11 órakor ugyanis hírlik, hogy Rosenthal M. vegyes kereskedésének bolti nagy helyiségében tűz van — láng nem törvén még ki a teljesen elzárt helyiségből — harangjelzés nem történt, s így a mulatókat nem zavarta meg, de a hatóság és tűzoltók egy része a helyszínre a hír valóságáról csakugyan meggyőződtek, tapintatos, helyes intézkedés és működésük által az izzó tűzben állott minden oldalról elzárt helyiségben megakadályozták nemcsak a lángba borulást, de a bekövetkező épület robbanást is.

Ezen gyanus eset bírói-vizsgálat alatt áll. — No de Husvétünk első napjáról ennyi elég.

Helyi és vegyes hírek.

□ **T. előfizetőinket** tisztelettel felkérjük, hogy az új előfizetési pénzeket f. hó 10-ig szíveskedjenek beküldeni, mert az időtől fogva feles számú példányok nem nyomattatnak s a lap csakis azoknak fog megküldeni, kik a fenti időre megújították előfizetéseiket. **A kiadóhivatal.**

— **Tűz.** Husvét első napján éjjeli 11 órakor helybeli fűszerkereskedő Rosenthal M. boltjában tűz észleltetett; — vészjel nem riasztotta fel a közönséget — mert a teljesen elzárt helyiség veszélyes helyzete kívülről észlelhető nem volt; — a tulajdonos és neje nem voltak Oroszázában, s a szolgáló füst és gyanus recsegés által figyelemessé lévén, utótt zajt, s keresett segílyt, a hatóság közgei s a tűzoltók közül többen kellő ovatossággal behatoltak több helyütt izzó parázsban álló bolti helyiségekbe — a tűz hosszabb idő óta keletkezhetett, s csakis így ölthetett a nagy helyiségben oly terjedelmet, sűvegezuok olvadoztak, — álványok parázsban voltak, — a bolt menyezete megrepedezett s már csak szerencsés véletlennek tulajdonítható, hogy az épület szét nem robbantott. — Ezen mysteriosus tűz eset izgatottságban tartja a kedélyeket, különösen feltűnt, hogy a bolt mellett szobának egy asztaljában tűz volt anélkül, hogy a szoba ajtaján és függönyén az égés oda terjedésének nyoma mutatkozott volna. A járási hatóság őrizet és zár alá helyezte a helyiséget s a bírósági vizsgálat folyamatban van. A bolt 19000 frt (1) volt biztosítva.

● **Járásli szolgabíráknak** meggyűit a baja Szabad-Szentornya községgel, a jegyzői pályázatra kitűzött időre csak egy pályázó jelentkezett, s ekként elmaradt a választás; — önállóságra törekvő s jövőjüket szemelött tartó hivatott fiatal embereknek javasolnánk, hogy ezen állomásra pályázzanak, a ki elnyeri mindég előnyvel birand jobb anyagi javadalmazásu hely betöltésénél.

× **Az orosházi első általános ipartársulatnak** ápril 2-ára hirdetett közgyűlése, nem jelenven határozat képes számú tagok, ápril 8-ára halasztott.

● **Moskovitz Mór** orosházi pénzügyőri szemléslés kisétett örök nyugalomra husvét másodnapján, nagy részvét és díszes ünnepélyesség mellett. A helybeli tűzoltó-egylet alparancsnoka vezérlete, — az itteni és vidéki pénzügyőrség a pénzügyőri biztos vezetése mellett teljes díszben vonultak ki, a boldogult iránti utolsó tisztelet megadására.

● **A B.-csabai adókövető-bizottság** elölke 1877-ik évi ápril 2-ról 1 sz. a. Oroszáza községe előjáróhoz a következő felhívást intézte: „Értesitem az előjáróságot, miszerint az 1876-ik évi XV-ik t. cz. 19 § értelmében megalakított adókövető bizottság a községhelyi adózókra nézve f. év ápril 11 és 12-én fogja tárgyalásait tartani, ennél fogva a kitűzött határ idő szabály szerűen közhírré teendő és arra az előjáróság az érdekelt felekkel együtt Csabán a község házában reggeli 9 órakor jelenjék meg.”

— **Lakatos Sándor** táncztanító községünkbe érkezett s tanításait magánháznál már megkezdte. — Főlöleslegesnek tartjuk bővebben ajánlani a jó híri és mindenki által előnyösen ismert derék táncztanítót. Lakása a főtéren, Szabó Pál házában van.

× **Általános ohajtásnak** adunk kifejezést, midőn a község közepében nádas házak közötti szűk udvarokon engedélyezett fa és szénraktárak ellen felszólalunk. — Isten mentsen ezek közelében keletkező tűzveszélytől; a felhalmozott tűzanyagok beláthatatlan veszélynek teszik ki a közönséget. — És négy ilyen raktár van már bent a községben. — Előjáróságunk ezen veszélyes körülmény ellenében illetékes helyen keresse orvoslást. Mi ezen felszólamlásunkkal köteleinknek megfeleltünk.

— **Ajándék.** Pusztai Mihály úr orosházi lakos a Békés megyei muzeum számára egy darab nagyobb régi pénzt adott át — melyet illető helyre bejuttatunk, — s egyelőre részünkről is köszönetünket nyilvánítjuk.

+ **Bánfalván** orvosi állomás rendszeresítetvén, a pályázat legközelebb közhírré fog tétetni.

□ **Utaink várják** a javítást, s reméljük, hogy a legközelebbi időkben megéjtett vizsgálat után kellő menyiségű erő fog helyrehozásukra a közmunkából engedélyeztetni.

— **Felhívjuk mindazokat** kik a községi hirdetőkönyv után lapunkban is ohajtják nyilvánosságra hozni hirdetésüket szíveskedjenek azt a község házához még szombaton délelőtt beadni, hogy délben a lap részére átvéthessék.

Községi hirdetőkönyvből. A Fekete-Körös balpartján a töltészet munkák az Ant fekete gyarmati határon megkezdettek, hol a föld munkát teljesíteni szándékozó foglalkozást nyerhetnek. Az itteni munkások a vállalkozókkal értekezhetnek Gyulán a Magyar király vendéglőben, vagy az Ant gyarmati határon. — **Veinberger Rozáliának** az orosházi 3098 sz. tj. könyvben felvett 123 kr. sz. házból öt illettő felerész 600 frt. becsár mellett f. é. apr. 13 esetleg Május 14-én d. e. 9 órakor Oroszáza község házában elfog árvereltetni. Merza Gergelynek a csorvási 173 sz. tj. könyvben 169 sz. háza s beltelke s a csorvási 51 sz. tj. könyvben felvett beltelekből 1/4 rész becsáron alól is f. é. apr. 26-án d. e. 9 órakor Csorvás község házában elfognak árvereltetni. Tót Horvát János örökösei 1561 sz. házuk örök áron eladó vagy bérbe kiadó. Gabovits Dömötör örökösei szarvasi útmentén a nagyhegyben lévő szöllejek harmadából használatra kiadandó, értekezni lehet Gabovics Jenő ural. Mórocz István 494 sz. háza örök áron eladó. Szemenyei Pálnak egy tehén járása hasznóbérbe kiadó. Huszár Ferencz szentesi utcái házában téglá van százával vagy ezrivel eladó. Kunsztler Mózes unál here mag van kismenyiségben eladó. Sós Mihály 1049 sz. háza a szép utcán és ugyanott két kúp kukorica szár is van eladó. Kristóf Jánosnak egy tehén legelője bérbe adandó.

Rendőri hírek.

Öngyilkossá g. Tót-Komlóson Csujnik Pálné fiának besoroztatása feletti bánatában f. évi márczius 31-én az utcán lévő közsegi kutba ugrott és belehalt. — Fia időközben felszólamlás utján a katonáskodás alul felmentetvén, masnap haza jött — már csak jó anyjának temetésére.

Figyelemztes. Tolvajlással vádoit s

Kovácsházáról elszökött Sűveg Terézia főzónőre felhívatik a közönség figyelmé.

Szerencsétlenség. Ápril 2-án hajnalban Irsan András 14 éves t.-komlósi fiu Herczegh László vásárhelyi tanyáján az istállóban felakasztott fegyvert levéven, egy másik 10 éves gyermekkel játszott, — a fegyvert azonban a szegre vissza akasztani akarván, az lecsuszott, elszült s a lóvós az éppen lehajlóban lévő Irsan András halántékát érve, az rögtön meghalt. — Fegyvert nem kellene gyermekek által is hozzáférhető helyen felügyelet nélkül tölteni tartani.

Tolvajlás, szökés. Bagi J. p.földvári gazdaságából a szamadó kanasztól Gyurka bojtár és 4 dr. sertés eltűnt. — A járási csendbírtos nyomozása folytán a sertések Varga István orosházi lakosnál megtaláltattak, s járásbíroságilag a károsnak ki is adattak, Gyurka bojtár azonban kinek még nevét sem tudja gazdája, szökésben van. — Cseleddtörvény, cseleddkönyv, hol van a te országod, mikor ilyen gazdaságban is alkalmazást nyerhetnek, csavargók anélkül, hogy legalább nevet tudnak meg.

Nyilvános köszönet.

Az orosházi „Társalgó-egylet” által f. évi ápril hó 1-én az „Alföld” szálloda nagyeremben részben saját könyvtára, részben a helybeli szegény alap javára tartott tánczvizgalmot 167 forint bevételt eredményezett, melyből a felülfizetésekkel együtt 109 frt 25 kr. tiszta jövedelem maradt.

Felülfizettek: Ravasz Ferencz 50 kr. ifj. Foltiny Imre 50 kr. Kotolák György 50 kr. Gombkötő István 50 kr. Schultz Adolf 50 kr. Kunos István 50 kr. Kis János 50 kr. Pusztay Mátyas 1 frt. Harsányi Sándor 50 kr. N. N. 50 kr. Vandlik János 50 kr. Gottstag István 50 kr. Subkégel István 50 kr. id. Horváth Pál 50 kr. Dr. Spitzer Ignátz 50 kr. Palocz Lajos 50 kr. Mikolay István 1 frt 50 kr. Pollák Sámuel 50 kr. Szeberényi József 50 kr. Eördög Lajos 1 frt. Torkos Károly 1 frt összesen 13 forint, mely felülfizetésekért a szíves adományozóknak az egylet ezennel köszönetét nyilvánítja.

Frlólich Gyula
egyl. titkár.

Horváth József
egyl. elnök.

Köszönet.

Bold. Moskovitz Mór temetésén résztvett t. orosházi önk. tűzoltó-egyletnek, nem különben az utolsó kegyelet megadására megjelent n. é. közönségnek alantírott testület úgy saját, mint a szomorodott család nevében forró köszönetet mond, és őszinte haláját nyilvánítja.

Oroszáza, 1877. ápril 7.

Az orosházi és vidéki pénzügyőri testület.

Gazdaszat, ipar és kereskedelem.

Oroszázi hetivásár április 5-én.

Kevés gabona hozott eladásra. A buza ára feljebb, a kukoricaé lejjebb szállt. Jegyzeteink: Buza elsőrendű 12 frt, másodrendű 11 frt 11 frt 50 kr. — Kukorica 5 frt, csinkvantiu 5 frt 20 — 25 kr. — Árpa 5 frt 10 — 20 kr. — Időjárásunk igen kedvező.

Irodalom.

A Petőfi-Társaság iapja 14-ik száma a következő érdekes tartalommal jelent meg: Divatképek (szatir.) Komócsy Józseftől. — Az postol (elbeszélés) Vértessy Arnoldtól. — Feltámadás után (elbeszélés) Margitay Dezsőtől. — A kareztovag (heti szemle) Balázs Sándortól. — Keleti-irodalmából dr. Hatala Péterrel. — Arany János balladája — Lea (könyvismertetések). — Közintézetek. — Patti Adél (színházi szemle) Ábrányi Emiltől. — A Beethoven-ünnepély alkalmából. — Vegyes.

Magyarország és a Nagyvilág 13-ik száma következő érdekes tartalommal jelent meg: Szöveg: Jakóbr János. — A kétkedő. Wilbrandt. Költ. (Mándoki Mihály). — Eltévészett utak Regény (Vértessy Arnold. (XII. folyt.) — Husvét. (F.) — Zene. (Schütz Miksa). — Tűz és világosság — A sas. Költ. (Szász Gerő). — A hit. (F. J.) — Python és Boa harezsa. — Jack. Regény. (Dandot Alfonz.) XII. Balatoni halász-kunyhó. (F. J.) — Kolonfélék. — Sakkfelad. — Sakkjátssza. — Szörgejtvény. — Szerkesztői üzenet. — Rajzok: Jakóbr János. — A hit. — Husvét. — Python és Boa harezsa — Balatoni halász-kunyhó.

A „Viszhang” 14-ik száma mint az új negyedév első száma érdekes és változatos tartalommal jelent meg. — Szerkesztői Eribeisz Ferencz. Előfizetési ára: egész évre 12; frt; félévre 6; frt; évnegyedre 3; — Előfizethetni Budapesten a szerkesztőségnél VIII. kerület vas utca 17 szám, I emelet, és minden postahivatalnál.

Szerkesztői üzenetek

L. K. urnak Szegeden „Tisztelet a kivételeknek” című cikke némi módosítással jönni fog. Az új szerkesztőség is igen szívesen veszi cikkeit s további munkálkodását kéri is.

Kr. Gy. urnak Kerkudvar. Mindenkor szívesen vesszük.

Alföldi urnak Szeged. Érdekes leveleit az új szerkesztő is szívesen veszi, s mint tudjuk, egy ilyen-nél hátralebél van. — Körik.

Többi munkatársainkat is tisztelettel kerjük, támogatásuk lapunkat, hogy az céljának minél inkább megfelelhessen.

Felölős szerkesztő: **Foltiny Ignác**
Kiadótulajdonosok **Böhm és Patzauer.**

H I R D E T É S E K.

Új fakeskedés Orosházán.

Van szerencsénk a n. é. közönségnek tisztelettel tudtára adni, miszerint itt helyben a buza piaczon a nagy templomnak szemközt, özv. Csizmadia Györgyné házában, egy bőven felszerelt

épület- és tűzifa, valamint kovács-köszénkereskedést

nyitottunk, melyet a n. é. közönség becses figyelmébe ajánlani bátorkodunk.

A legnagyobb és a legelőkelőbb gyárakkal való összeköttetésünk, továbbá készletünk megszerzésénél készpénzben tett vásárlásoknál fogva azon kellemes helyzetben vagyunk, hogy a tiszteit közönségnek valóban kitűnő minőségű épület és egyéb fákka, a legjutányosabb árak mellett szolgálhatunk, miről egyszeri vásárlásnál leginkább meggyőződés nyerhető.

Végül kérjük a n. é. közönséget becses pártfogásával megajándékozni, mely pártfogást mindig és mindenkor kiérdemelni legbuzgóbb törekvésünk leendő.

Mély tisztelettel

Neustädtl és Drucker.

Új fakeskedés Orosházán.

ELSŐREN DŰ

HIDRAULIKUS MÉS ZBŰL

nagyraktáramat

a t. cz. közönségnek és építő mesler uraknak szives figyelmükbe ajánlom tetemesen leszállított ár mellett.

Üzleti helyiségek

folyó évi szt. György napjától egy vagy több évekre is bérbe adandók.

Vandlik János.

ÉRTESÍTÉS.

Alólirott tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy helybeli, előnyösen ismert

s ü t ő d é m e t

megnagyobbítottam s két újonnan átalakított sütőkemenczéimmal képesítve érzem magam a nagyérdemű közönség igényeit teljesen kielégíteni. Elvállalok mindennemű **sütni-valókat** reggeltől délutánig bármely időben jutányos díj mellett.

Ajánlom továbbá luxus-süteményeimet melyeknek izletességéről már régen meggyőződött a vevő közönség, s mindinkább igyekezni fogok a n. é. közönség becses megelégedését kiérdemelni.

Ugyancsak süttődében egy jó házból való fiu tanonczul felvétetik.

Tisztelettel

Mayer Mór.

Tudósítás.

Mínthogy 1877. évi ápril hó 20-án helybeli divatárú üzletemet végleg beszüntetem; — az üzletben lévő jó karban álló állványaimat a lehető legjutányosabb áron elarúsítom. Az állványok egész újak lévén, mindazáltal a megrendelési ár 1/2-ért eladatnak.

Tisztelettel

KLEIN ADOLF,

Klein Lipót cégvezetője.

Boltbérbeadás.

A Klein Lipót-féle bolthelyiség, a Gabovits örökösei-féle házbán, egy mellette lévő szobával, Szt. György naptól haszonbérbe kiadandó; értekezhetni iránta Prag József urnál.

H I R S C H P.

cipő-gyári raktára

Országut 13. szám, a keropesi ut sarkán.

Ajánlja következő lábbeli készletét u. m.

Női. posztó ripsz papucs	1.10
" " reggeli cipők	1.60
" oberlasting reggeli cipők diszítve	1.90
" " sarok és nagy csokorral	2.50
" " gummiczug topán, lakórral 6" magas	4.20
" " szegezett duplatalp, lakórral 6" magas	4.50
" Reggeli cipők glacé v. ságrénbőrből pántlika diszszel	2.20
" " " " " " " " sarokkal	2.50
" " " " " " " " Roccoo sarok	2.80
" " és nagy eső orral	2.80
" Ságré zsinór topán, szegezett duplatalp és lakórral	4.—
" vagy borjubőr gummiczug topán, szegezett duplatalp, lakórral, magas vágás, erős munka	4.50
leány bőr v. oberlasting zsinór topán duplatalp és lakórral	2.60
" " gummiczug topán szegez. duplatalp és lakkaplival	2.80
uri topánok ságrénbőrből sima, jó munka	4.50
" " lakórral	4.80
" " fekete borjub. lakór., duplatalp tódas szárral	4.90
" " vikszosbőrből, erős duplatalppal	5.20
" párisi féltopánok ságrénbőrből diszített lakórral	3.80
" topánok muszka bagariából, szegezett duplatalppal	6.—
" " lakból erős duplatalppal	5.90
" reggeli cipők bőrből	2.50
" ságrénbőr csizmák	9.50
" vikszosbőr csizmák	10.50
" " srófolt duplatalppal	11.—
" magyar bagariabőr-csizmák vizmentes	11.50
" erős munka	14.50
" muszka bagariabőr térdi-csizma talppal s hátul csattal	14.50
Fiú topánok vikszosbőrből duplatalppal	2.80
" térdi-csizmák, csattal ságrénbőrből	3.80

Levélbeni megrendelések pósta utánvétel mellett küldetnek. Nem alkalmas áruk készsége: kicseréltetnek. Csomaglásért 10 kr számítottatik.

Batorkodunk

t. c. gazdasszonyainkat

egy nagy takarékosagra figyelmeztetni, mely a kávénak **fűge-kávéval** együtti főzésből áll. Ezáltal két-féle előnyt nyerhetni. Az első: a kávénak íze tetemesen javul; 2-ik ólesó megszerzése megtakarítást szerez. Emellogva megkísérlesse fölkeretnek

valódi fűge-kávéval.

Midőn minden csomag tartalmáért (aranyozott felszereléssel ellátott kávéknak) **valódiságát illetőleg 100 forinttal jótállunk,** ide nyomott védjegyünket kitűnő figyelmükbe ajánljuk.

Schmidt Viktor és fiai.

es. k. szabadm. gyárnok Bécsben.
Raktár Orosházán:
Prag József urnál.